

а) **части на човешкото тяло**: око - циг. йакх, ухо - циг. кан, уста - циг. вушт, зъб - циг. дант, и т. н.;

б) **храната на човека**: ям - циг. хав, пия - циг. пеав, хляб - циг. маро, вода - циг. пани, и т. н.;

в) **дейност на човека**: работя, правя - циг. керав, ходя - циг. пхирав, давам - циг. дав, вземам - циг. лав, гледам - циг. дикхав, и т. н.

г) **качества на предмети и др.**: стар - циг. п/х/уро, черен - циг. кало, тежък - циг. пхаро и т. н.¹⁷

Тази насоченост на основния речников фонд на циганския език е относително лесно обяснима. Циганите ползват своя език главно в семейна и вътрешно-групова среда, където проблемите на живота имат ограничени параметри. В същото време те се запознават с развитите пластове на езика, отнасящи се до науката, техниката, художествената литература и т. н. почти изключително на езика на народа и страната, сред които са се установили да живеят трайно. Тъкмо и поради това в различните цигански говори липсва достатъчно словно богатство, с което да се изразяват по-висшите пластове на човешката духовност - такива, които разкриват научните, научно-техническите, естетическите и други интереси и потребности на съвременните хора. Именно тази исторически формирана ограниченост на основния речников фонд на циганския език обяснява защо и в предложения "Циганско-български речник" има едва около 150 думи (и то твърде често заедно с техните производни), които обслужват в някаква форма и степен по-висшите пластове на човешката духовност.

Както и да се оценява тази констатация, така или иначе тя навежда да един извод. **Съвременните ромски говори** у нас са крайно бедни, за да отразяват и изразяват съвременната духовност на циганите в България. Те са крайно недостатъчни, за да бъдат основа на съвременно образование и обучение на младите ромски генерации. Затова и всеки опит да се ограничат образованието и обучението на ромите в границите на който и да е техен говор са в дисонанс с потребностите от съвременна езикова и друга култура на ромите.

¹⁷ Я. Маликов. Цит. съч., с. 5.